Eiropas Parlaments
2024-2029

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

2025//2239(INI)

17.11.2025

ZIŅOJUMA PROJEKTS

par Komisijas 2025. gada ziņojumu par tiesiskumu
(2025/2239(INI))

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

Referents: *Konstantinos Arvanitis*

SATURA RĀDĪTĀJS

Lpp.

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS 3

PASKAIDROJUMS 16

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par Komisijas 2025. gada ziņojumu par tiesiskumu
(2025/2239(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību (LES), jo īpaši tā 2. pantu, 3. panta 1. punktu, 3. panta 3. punkta otro daļu, 4. panta 3. punktu, 5., 6., 7., 11., 19. un 49. pantu,

– ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD) un jo īpaši tā pantus par demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību ievērošanu, aizsardzību un veicināšanu Savienībā, tai skaitā 70., 258., 259., 260., 263., 265. un 267. pantu,

– ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu ("Harta"),

– ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas (EST) judikatūru,

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 8. jūlija paziņojumu "2025. gada ziņojums par tiesiskumu: tiesiskuma situācija Eiropas Savienībā" (COM(2024)0900) un tā pielikumu, kurā iekļauti ieteikumi dalībvalstīm,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 16. decembra Regulu (ES, Euratom) 2020/2092 par vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai[1] ("Tiesiskuma nosacījumu regula"),

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regulu (ES) 2021/1060, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai[2] (Kopīgo noteikumu regula),

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2024. gada 23. septembra Regulu (ES, Euratom) 2024/2509 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam[3] (Finanšu regula) un jo īpaši tās 6. panta 3. punktu,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 28. aprīļa Regulu (ES) 2021/692, ar ko izveido programmu "Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības" un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1381/2013 un Padomes Regulu (ES) Nr. 390/2014[4],

– ņemot vērā Komisijas priekšlikumu paketi par daudzgadu finanšu shēmu 2028.–2034.

[1] OV L 433I, 22.12.2020., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.
[2] OV L 231, 30.6.2021., 159. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.
[3] OV L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
[4] OV L 156, 5.5.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/692/oj.

gadam,

– ņemot vērā ANO cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības instrumentus, piemēram, Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju, Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām (*ICCPR*), Starptautisko konvenciju par jebkuras rasu diskriminācijas izskaušanu (*CERD*), Konvenciju par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu (*CEDAW*) un Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām (*CRPD*), Deklarāciju par to personu tiesībām, kuras pieder pie nacionālām vai etniskām, reliģiskām un lingvistiskām minoritātēm, ANO Foruma minoritāšu jautājumos ieteikumus un ANO vispārējā regulārā pārskata ieteikumus un ziņojumus, kā arī ANO līguma struktūru judikatūru un ANO Cilvēktiesību padomes īpašās procedūras,

– ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju (ECTK), Eiropas Sociālo hartu, Eiropas Cilvēktiesību tiesas (ECT) un Eiropas Sociālo tiesību komitejas judikatūru, kā arī Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas, Ministru komitejas, cilvēktiesību komisāra, Eiropas Komisijas pret rasismu un neiecietību, Diskriminācijas novēršanas, daudzveidības un iekļaušanas koordinācijas komitejas, Venēcijas komisijas un citu tās struktūru konvencijas, ieteikumus, rezolūcijas, atzinumus un ziņojumus,

– ņemot vērā Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu,

– ņemot vērā Eiropas reģionālo vai minoritāšu valodu hartu un Eiropas Padomes Vispārējo konvenciju par nacionālo minoritāšu aizsardzību,

– ņemot vērā Eiropas Padomes un Eiropas Savienības 2007. gada 23. maija Saprašanās memorandu un Padomes 2024. gada 17. decembra secinājumus par ES sadarbības ar Eiropas Padomi prioritātēm 2025.–2026. gadā,

– ņemot vērā Komisijas 2017. gada 20. decembra priekšlikumu Padomes lēmumam par konstatēšanu, ka ir droša varbūtība, ka Polija varētu nopietni pārkāpt tiesiskumu (COM(2017)0835), kas ir sagatavots saskaņā ar LES 7. panta 1. punktu,

– ņemot vērā 2016. gada 25. oktobra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par ES mehānisma demokrātijai, tiesiskumam un pamattiesībām izveidi[5],

– ņemot vērā 2018. gada 7. februāra rezolūciju par minoritāšu aizsardzību un nediskriminēšanu ES dalībvalstīs[6],

– ņemot vērā 2018. gada 1. marta rezolūciju par Komisijas lēmumu piemērot LES 7. panta 1. punktu attiecībā uz stāvokli Polijā[7],

– ņemot vērā 2018. gada 19. aprīļa rezolūciju par nepieciešamību ieviest Eiropas vērtību instrumentu, ar kuru tiek atbalstītas pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas veicina

[5] OV C 215, 19.6.2018., 162. lpp.
[6] OV C 463, 21.12.2018., 21. lpp.
[7] OV C 129, 5.4.2019., 13. lpp.

demokrātiju, tiesiskumu un pamatvērtības Eiropas Savienībā vietējā un valsts līmenī[8],

– ņemot vērā 2018. gada 12. septembra rezolūciju par priekšlikumu, kurā Padome tiek aicināta saskaņā ar LES 7. panta 1. punktu konstatēt, ka ir droša varbūtība, ka Ungārija varētu nopietni pārkāpt vērtības, uz kuru pamata ir dibināta Savienība[9],

– ņemot vērā 2018. gada 13. novembra rezolūciju par minoritātēm paredzētu standartu minimumu Eiropas Savienībā[10],

– ņemot vērā 2018. gada 14. novembra rezolūciju par visaptveroša ES mehānisma nepieciešamību demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību aizsardzībai[11],

– ņemot vērā 2020. gada 7. oktobra rezolūciju par ES demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību mehānisma izveidi[12],

– ņemot vērā 2020. gada 8. oktobra rezolūciju par tiesiskumu un pamattiesībām Bulgārijā[13],

– ņemot vērā 2020. gada 13. novembra rezolūciju par Covid-19 pasākumu ietekmi uz demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesībām[14],

– ņemot vērā 2020. gada 17. decembra rezolūciju par Eiropas pilsoņu iniciatīvu "Minority SafePack" — viens miljons parakstu daudzveidībai Eiropā[15],

– ņemot vērā 2021. gada 10. jūnija rezolūciju par stāvokli tiesiskuma jomā Eiropas Savienībā un Tiesiskuma nosacījumu regulas (ES, Euratom) 2020/2092 piemērošanu[16],

– ņemot vērā 2021. gada 24. jūnija rezolūciju par Komisijas 2020. gada ziņojumu par tiesiskumu[17],

– ņemot vērā 2021. gada 8. jūlija rezolūciju par vadlīniju izveidi attiecībā uz vispārējā nosacītības režīma piemērošanu Savienības budžeta aizsardzībai[18],

– ņemot vērā 2021. gada 16. septembra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par to, lai dzimumbalstīta vardarbība tiktu iekļauta kā jauna noziegumu joma LESD 83. panta 1. punktā uzskaitītajā noziegumu jomu sarakstā[19],

– ņemot vērā 2021. gada 11. novembra rezolūciju par demokrātijas, mediju brīvības un plurālisma stiprināšanu Eiropas Savienībā: civiltiesībās un krimināltiesībās paredzētu

[8] OV C 390, 18.11.2019., 117. lpp.
[9] OV C 433, 23.12.2019., 66. lpp.
[10] OV C 363, 28.10.2020., 13. lpp.
[11] OV C 363, 28.10.2020., 45. lpp.
[12] OV C 395, 29.9.2021., 2. lpp.
[13] OV C 395, 29.9.2021., 63. lpp.
[14] OV C 415, 13.10.2021., 36. lpp.
[15] OV C 445, 29.10.2021., 70. lpp.
[16] OV C 67, 8.2.2022., 86. lpp.
[17] OV C 81, 18.2.2022., 27. lpp.
[18] OV C 99, 1.3.2022., 146. lpp.
[19] OV C 117, 11.3.2022., 88. lpp.

pasākumu nepamatota izmantošana, lai apklusinātu žurnālistus, NVO un pilsonisko sabiedrību”[20],

– ņemot vērā 2021. gada 15. decembra rezolūciju par korupcijas, nepareizu izdevumu un ES un valstu līdzekļu nepareizas izmantošanas novēršanai paredzētu preventīvu pasākumu novērtēšanu ārkārtas fondu un ar krīzi saistītu izdevumu jomu gadījumā[21],

– ņemot vērā 2022. gada 8. marta rezolūciju par pilsoniskās sabiedrības rīcības iespēju samazināšanos Eiropā[22],

– ņemot vērā 2022. gada 10. marta rezolūciju par tiesiskumu un Eiropas Savienības Tiesas nolēmuma sekām[23],

– ņemot vērā 2021. gada 11. marta rezolūciju par ES pasludināšanu par LGBTIK brīvības zonu[24],

– ņemot vērā 2022. gada 19. maija rezolūciju par Komisijas 2021. gada ziņojumu par tiesiskumu[25],

– ņemot vērā 2022. gada 9. jūnija rezolūciju par tiesiskumu un Polijas valsts ekonomikas atveseļošanas plāna iespējamo apstiprināšanu (ANM)[26],

– ņemot vērā 2022. gada 15. septembra rezolūciju par pamattiesību stāvokli Eiropas Savienībā 2020. un 2021. gadā[27],

– ņemot vērā 2022. gada 15. septembra rezolūciju par priekšlikumu Padomes lēmumam, ar kuru saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 7. panta 1. punktu tiek konstatēta droša varbūtība, ka Ungārija varētu nopietni pārkāpt vērtības, uz kuru pamata ir dibināta Savienība[28],

– ņemot vērā 2022. gada 20. oktobra rezolūciju par tiesiskumu Maltā piecus gadus pēc *Daphne Caruana Galizia* noslepkavošanas[29],

– ņemot vērā 2022. gada 20. oktobra rezolūciju par visā Eiropā vērojamo pret LGBTIK+ personām vērstu naida noziegumu skaita pieaugumu nesen Slovākijā notikušo homofobisko slepkavību kontekstā[30],

– ņemot vērā 2022. gada 10. novembra rezolūciju par rasu taisnīgumu, nediskriminēšanu

[20] OV C 205, 20.5.2022., 2. lpp.
[21] OV C 251, 30.6.2022., 48. lpp.
[22] OV C 347, 9.9.2022., 2. lpp.
[23] OV C 347, 9.9.2022., 168. lpp.
[24] OV C 474, 24.11.2021., 140. lpp.
[25] OV C 479, 16.12.2022., 18. lpp.
[26] OV C 493, 27.12.2022., 108. lpp.
[27] OV C 125, 5.4.2023., 80. lpp.
[28] OV C 125, 5.4.2023., 463. lpp.
[29] OV C 149, 28.4.2023., 15. lpp.
[30] OV C 149, 28.4.2023., 22. lpp.

un rasisma apkarošanu ES[31],

– ņemot vērā 2022. gada 24. novembra rezolūciju par izvērtējumu par Ungārijas atbilstību tiesiskuma nosacījumiem saistībā ar Nosacītības regulu un pašreizējo stāvokli attiecībā uz Ungārijas atveseļošanas un noturības plānu[32],

– ņemot vērā 2023. gada 30. marta rezolūciju par 2022. gada ziņojumu par tiesiskumu — tiesiskuma situācija Eiropas Savienībā[33],

– ņemot vērā 2023. gada 18. aprīļa rezolūciju par ES un Eiropas Padomes institucionālajām attiecībām[34],

– ņemot vērā 2024. gada 7. februāra rezolūciju par tiesiskumu un pamattiesībām Grieķijā[35],

– ņemot vērā 2024. gada 28. februāra rezolūciju par Komisijas 2023. gada ziņojumu par tiesiskumu[36],

– ņemot vērā 2024. gada 29. februāra rezolūciju par padziļinātu ES integrāciju saistībā ar turpmāko paplašināšanos[37],

– ņemot vērā 2023. gada 1. jūnija rezolūciju par tiesiskuma un pamattiesību pārkāpumiem Ungārijā un ES līdzekļu iesaldēšanu[38],

– ņemot vērā Izmeklēšanas komitejas *Pegasus* un līdzvērtīgas novērošanas spiegprogrammatūras izmantošanas izmeklēšanai (*PEGA*) ziņojumu un tās 2023. gada 15. jūnija ieteikumu Padomei un Komisijai pēc izmeklēšanas par iespējamiem pārkāpumiem un administratīvām kļūmēm Savienības tiesību aktu piemērošanā attiecībā uz *Pegasus* un līdzvērtīgas novērošanas spiegprogrammatūras izmantošanu[39],

– ņemot vērā 2023. gada 11. jūlija rezolūciju par vēlēšanu likumu, izmeklēšanas komiteju un tiesiskumu Polijā[40],

– ņemot vērā 2023. gada 19. oktobra rezolūciju par tiesiskumu Maltā: seši gadi pēc *Daphne Caruana Galizia* nogalināšanas un nepieciešamība aizsargāt žurnālistus[41],

– ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2023. gada 6. decembra kopīgo paziņojumu "Naidam nav vietas – Eiropa ir vienota savā nostājā pret naidu" (JOIN(2023)0051),

---

[31] OV C 161, 5.5.2023., 10. lpp.
[32] OV C 167, 11.5.2023., 74. lpp.
[33] OV C 341, 27.9.2023., 2. lpp.
[34] OV C, C/2023/442, 1.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/442/oj.
[35] OV C, C/2024/6334, 7.11.2024. ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6334/oj.
[36] OV C, C/2024/6743, 26.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6743/oj.
[37] OV C, C/2024/6746, 26.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6746/oj.
[38] OV C, C/2023/1223, 21.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1223/oj.
[39] OV C, C/2024/494, 23.1.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/494/oj.
[40] OV C, C/2024/3995, 17.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3995/oj.
[41] OV C, C/2024/2656, 29.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2656/oj.

– ņemot vērā 2024. gada 18. janvāra rezolūciju par pamattiesību stāvokli Eiropas Savienībā — gada ziņojums par 2022. un 2023. gadu[42],

– ņemot vērā 2024. gada 18. janvāra rezolūciju par ES noziegumu jomu saraksta paplašināšanu, tajā iekļaujot naida runu un naida noziegumu[43],

– ņemot vērā 2024. gada 24. aprīļa rezolūciju par uzklausīšanām, kas saskaņā ar LES 7. panta 1. punktu turpinās attiecībā uz Ungāriju par tiesiskuma stiprināšanu un attiecīgo ietekmi uz budžetu[44],

– ņemot vērā LES 7. Panta 1. punktā noteiktās procedūras pabeigšanu attiecībā uz Poliju, par ko Komisija paziņoja 2024. gada 29. maijā pēc tam, kad Polija bija veikusi pasākumus, ar kuriem tika atjaunota atbilstība ES tiesiskuma standartiem,

– ņemot vērā Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas 2019. gada 24. janvāra Rezolūciju 2262(2019) par tādu personu tiesību veicināšanu, kas pieder pie nacionālajām minoritātēm,

– ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas 2024. gada 17. decembra īpašo ziņojumu par ES tiesību aktu izpildi (28/2024), 2024. gada 22. februāra īpašo ziņojumu par tiesiskumu Eiropas Savienībā (03/2024) un 2022. gada 10. janvāra īpašo ziņojumu par ES atbalstu tiesiskumam Rietumbalkānos (01/2022), 2024. gada 28. februāra pārskatu par Komisijas ziņojumu par tiesiskumu (02/2024), kā arī īpašo ziņojumu par NVO piešķirtā ES finansējuma pārredzamību (11/2025) un to attiecīgos ieteikumus,

– ņemot vērā politikas pamatnostādnes nākamajai Eiropas Komisijai (2024–2029), ar kurām Parlamentu 2024. gada 18. jūlijā iepazīstināja toreizējā Komisijas priekšsēdētāja amata kandidāte Urzula fon der Leiena, Komisijas priekšsēdētājas 2025. gada 10. septembra runu Eiropas Parlamentā par stāvokli Savienībā un Komisijas 2025. gada 21. oktobra paziņojumu "Komisijas darba programma 2026. gadam" (COM(2025)0870),

– ņemot vērā 2025. gada Eirobarometra aptaujas par korupciju, kas liecina, ka korupcija joprojām rada nopietnas bažas ES iedzīvotājiem un uzņēmumiem,

– ņemot vērā Demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību uzraudzības grupas (DRFMG)[45] atbildes ziņojumus, misijas ziņojumus, rakstiskos jautājumus un atbildes,

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 8. oktobra paziņojumu "Savienība, kurā valda līdztiesība: LGBTIK+ līdztiesības stratēģija 2026.–2030. gadam",

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 4. novembra paziņojumu ar nosaukumu "Paziņojums par ES paplašināšanās politiku" (COM(2025)0690) un iepriekšējos ikgadējos

[42] OV C, C/2024/5739, 17.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5739/oj.
[43] OV C, C/2024/5733, 17.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5733/oj.
[44] OV C, C/2025/3705, 17.9.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3705/oj.
[45] Informāciju par visām *DRFMG* veiktajām uzraudzības darbībām skatīt šeit: pēdējā sasaukumā: https://www.europarl.europa.eu/committees/lv/libe-democracy-rule-of-law-and-fundament/product-details/20190103CDT02662, un šim terminam: https://www.europarl.europa.eu/committees/lv/working-group-democracy-rule-of-law-and-/product-details/20241205CDT13884.

paziņojumus par šo tēmu (2025. gada 4. novembra paplašināšanās dokumentu kopums),

– ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos 2025. gada 12. novembra kopīgo paziņojumu "Eiropas demokrātijas vairogs – spēcīgu un noturīgu demokrātiju stiprināšana" (JOIN(2025)0791) un Komisijas 2025. gada 12. novembra paziņojumu "ES stratēģija pilsoniskajai sabiedrībai" (COM(2025)0790),

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Juridiskās komitejas un Budžeta komitejas atzinumus, kā arī Cilvēktiesību apakškomitejas atzinumu,

– ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas ziņojumu (A10-0000/2025),

A. tā kā ES ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, līdztiesību, tiesiskumu un cilvēktiesību, tostarp minoritāšu tiesību, ievērošanu, kā paredzēts LES 2. pantā, atspoguļots Hartā un nostiprināts starptautiskajos cilvēktiesību līgumos; tā kā Harta ir daļa no ES primārajiem tiesību aktiem; tā kā šīs ir vērtības, kas ir kopīgas visām dalībvalstīm un kas būtu saskanīgi jāievēro un aktīvi jāveicina ES un katrai dalībvalstij atsevišķi visā politikā — gan iekšējā, gan ārējā; tā kā jebkāda šo vērtību graušana rada sistēmiskus draudus ES dzīvojošo cilvēku tiesībām un brīvībām;

B. tā kā ES nevar ignorēt sociālās un pamattiesību dimensijas, uz kurām tā ir balstīta; tā kā pastāvīgie trūkumi ekonomisko un sociālo tiesību aizsardzībā ir jāuzskata par LES 2. panta vērtību sistēmiskā apdraudējuma neatņemamu sastāvdaļu;

C. tā kā 2025. gadā ES tās dalībvalstīs ir saskārusies ar nopietnām un daudzšķautņainām problēmām saistībā ar tiesiskuma, demokrātijas un pamattiesību aizsardzību, kas visas ir nesaraujami saistītas;

D. tā kā Komisijas 2026. gada darba programmā ir uzsvērts, ka ir vajadzīgs integrēts ikgadējs tiesiskuma cikls ar vienotu tempu, skaidriem atskaites punktiem un visu ES iestāžu aktīvu ieguldījumu; tā kā tiesiskuma ievērošana joprojām ir obligāta, lai aizsargātu visus ES līdzekļus;

E. tā kā Komisijas gada ziņojumam par tiesiskumu būtu jāaptver arī ES iestādes, struktūras, biroji un aģentūras, lai sniegtu pārredzamu novērtējumu par to atbilstību tiesiskuma standartiem,

Tiesu sistēmas

1. aicina dalībvalstis veikt nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu neatkarīgas tiesu sistēmas un piekļuvi bezmaksas juridiskajai palīdzībai, tādējādi garantējot vienlīdzīgu tiesu iestāžu pieejamību visiem, un atkārtoti norāda, ka ir vajadzīgi konkrēti pasākumi, lai uzlabotu piekļuvi, jo īpaši marginalizētām un neaizsargātām grupām;

2. aicina dalībvalstis nekavējoties īstenot vēl neizpildītos EST un ECT spriedumus un ierosina izveidot uzraudzības struktūru, kura uzraudzītu to EST un EKT nolēmumu

īstenošanu, kas saistīti ar demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesībām ES dalībvalstīs, un šīs uzraudzības struktūras konstatējumus pilnībā iekļaut ikgadējā ziņojumā par tiesiskumu;

3. uzsver nepārprotamo saikni starp regresu tiesiskuma jomā un nopietniem pamattiesību un minoritāšu tiesību pārkāpumiem, tostarp pārmērīgu spēka lietošanu no tiesībaizsardzības iestāžu puses, pienācīga procesa trūkumu ieslodzītajiem, politisku vai institucionālu naida kurināšanu, nesamērīgām uzraudzības pilnvarām un ierobežojošiem pasākumiem, kas vērsti pret pilsoniskās sabiedrības organizācijām; pauž stingru pārliecību, ka Komisijai būtu jānovērtē, cik lielā mērā dalībvalstis risina šos jautājumus, lai nodrošinātu pieejamu, efektīvu un objektīvu tiesu sistēmu;

4. aicina Komisiju risināt jautājumu par apstākļiem cietumos kā tiesiskuma problēmu, ņemot vērā plaši izplatīto pārpildītību, neatbilstošos dzīves apstākļus un pieaugošo pašnāvību skaitu, kas apdraud aizturēto personu pamattiesības visās dalībvalstu brīvības atņemšanas iestāžu sistēmās;

Korupcijas apkarošanas regulējums

5. atkārtoti norāda, ka korupcija ir nopietns drauds demokrātijai, tiesiskumam un vienlīdzīgai attieksmei pret visiem iedzīvotājiem;

6. aicina dalībvalstis, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis, kā arī ES iestādes, struktūras, birojus un aģentūras stiprināt korupcijas novēršanas pasākumus, tostarp ES līdzekļu pārredzamu pārvaldību, valsts amatpersonu rīcības kodeksus, obligātas aktīvu deklarācijas, interešu konflikta noteikumus, agrīnās brīdināšanas sistēmas un virpuļdurvju principa prakses ierobežojumus;

7. aicina dalībvalstis garantēt disciplinārlietu kolēģiju, prokuratūras dienestu, pretkorupcijas aģentūru un tiesu iestāžu neatkarību, objektivitāti un pienācīgus resursus tiem;

8. uzsver, ka tiesiskums prasa, lai valsts amatpersonas rīkotos pārredzami un sabiedrības interesēs, neizmantojot varas ļaunprātīgu izmantošanu vai patvaļīgu lēmumu pieņemšanu; aicina dalībvalstis veicināt godprātības kultūru, regulāri apmācot valsts amatpersonas un tiesībaizsardzības un tiesu iestāžu darbiniekus korupcijas apkarošanas jomā un aktīvi iesaistot pilsonisko sabiedrību valdības darbību uzraudzībā;

9. mudina dalībvalstis nodrošināt ātru, rūpīgu un objektīvu korupcijas lietu izmeklēšanu, īpašu prioritāti piešķirot lietām, kurās iesaistītas augsta līmeņa amatpersonas, lai aizsargātu tiesiskumu, saglabātu sabiedrības uzticēšanos un nodrošinātu pārskatatbildību visos valdības līmeņos;

10. aicina dalībvalstis aizsargāt trauksmes cēlējus un žurnālistus, kuri ziņo par korupciju vai ES līdzekļu nepareizu pārvaldību, nodrošinot konfidenciālus ziņošanas kanālus, efektīvus tiesiskās aizsardzības līdzekļus pret represijām un pētnieciskās žurnālistikas un vārda brīvības aizsardzību;

Žurnālistu aizsardzība, mediju plurālisms un brīvība

11. pauž stingru pārliecību, ka pētniecisko žurnālistu slepkavības joprojām ir uzskatāmas par tiešu uzbrukumu tiesiskumam, jo tās ne tikai mazina iedzīvotāju un iestāžu spēju saukt pie atbildības pie varas esošos, bet ir arī viens no ekstrēmākajiem cenzūras veidiem, kas tieši apdraud vārda brīvību un demokrātisko iestāžu darbību;

12. kategoriski nosoda žurnālistu nelikumīgu novērošanu, jo īpaši gadījumos, kad tiek izmantota spiegprogrammatūra; joprojām pauž sašutumu par Komisijas atteikšanos īstenot visus ieteikumus, ko sniegusi Parlamenta Izmeklēšanas komiteja par *Pegasus* un līdzvērtīgas spiegprogrammatūras izmantošanu, un uzskata to par bezdarbību;

13. joprojām ir ļoti nobažījies par to, ka plašsaziņas līdzekļu īpašumtiesības gan publiskajā, gan privātajā sektorā daudzās dalībvalstīs joprojām ir ļoti koncentrētas, apdraudot informācijas un viedokļu daudzveidību; aicina dalībvalstis pieņemt tiesisko regulējumu, lai novērstu horizontālu koncentrāciju, nodrošinātu īpašumtiesību un pārvaldības pārredzamību un garantētu neatkarīgus uzraudzības un atbilstības mehānismus, lai aizsargātu redakcionālo un žurnālistikas neatkarību un mediju kā publiska uzrauga lomu;

14. aicina dalībvalstis un kandidātvalstis nodrošināt žurnālistu un citu mediju profesionāļu aizsardzību ES saskaņā ar Komisijas ieteikumiem 2021/1534[46] un 2022/758[47];

15. aicina dalībvalstis pilnībā īstenot Stratēģiskas tiesvedības pret sabiedrības līdzdalību novēršanas direktīvu[48];

16. aicina Komisiju novērtēt, vai ES sankcijas dezinformācijas apkarošanai atbilst ES tiesību aktos noteiktajai proporcionalitātes prasībai un Hartas 11. pantam; pauž stingru pārliecību, ka tiesības tikt uzklausītam ir jāgarantē, pirms Padome piemēro šādus pasākumus, jo īpaši gadījumos, kad pastāv risks, ka tiks apdraudētas ES pilsoņu, jo īpaši žurnālistu, tiesības;

Pilsoniskās sabiedrības telpa

17. uzsver, ka vietējām un kopienu organizācijām, arodbiedrībām, aktīvistu grupām, cilvēktiesību aizstāvjiem un nevalstiskajām organizācijām (NVO) ir būtiska loma demokrātijas, līdztiesības, tiesiskuma un pamattiesību veicināšanā un atbalstīšanā, kā arī pārskatatbildības nodrošināšanā attiecībā uz valsts un privātām darbībām;

18. nosoda bezprecedenta un intensīvo uzbrukumu pilsoniskajai telpai visā ES, vairākās dalībvalstīs novērojot būtiskus ierobežojumus attiecībā uz pilsoniskās sabiedrības telpu un tiesībām uz miermīlīgu pulcēšanos; pauž stingru pārliecību, ka globālā tendence, kas

[46] Komisijas Ieteikums (ES) 2021/1534 (2021. gada 16. septembris) par aizsardzības, drošības un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu žurnālistiem un citiem mediju profesionāļiem Eiropas Savienībā (OV L 331, 20.9.2021., 8. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1534/oj).
Komisijas Ieteikums (ES) 2022/758 (2022. gada 27. aprīlis) par sabiedrības līdzdalībā iesaistījušos žurnālistu un cilvēktiesību aizstāvju aizsardzību pret acīmredzami nepamatotu vai ļaunprātīgu tiesvedību (“stratēģisku tiesvedību pret sabiedrības līdzdalību”) (OV L 138, 17.5.2022., 30. Lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2022/758/oj).
[48] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1069 (2024. gada 11. aprīlis) par sabiedrības līdzdalībā iesaistījušos personu aizsardzību pret acīmredzami nepamatotām prasībām vai ļaunprātīgu tiesvedību (“stratēģiska tiesvedība pret sabiedrības līdzdalību”) (OV L, 2024/1069, 16.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

vērsta uz demokrātijas lejupslīdi un tiesiskuma vājināšanos, kā arī drošības kā ieganstа izmantošana politiskajā darba kārtībā ir pastiprinājusi ierobežojumus tiesībām uz miermīlīgu pulcēšanos; mudina dalībvalstis radīt drošu un labvēlīgu vidi, kas garantē pulcēšanās brīvību;

19. aicina dalībvalstis un Komisiju uzlabot pilsoniskās sabiedrības tiesisko vidi, nodrošinot, ka visi pasākumi, ar kuriem tiek ierobežotas apvienību tiesības meklēt, nodrošināt un izmantot resursus, tostarp ārvalstu resursus, atbilst vienam no leģitīmajiem mērķiem saskaņā ar ECT 11. panta 2. punktu;

20. pauž bažas par pieaugošajiem juridiskajiem un finansiālajiem ierobežojumiem, nomelnošanas kampaņām un kriminālatbildības noteikšanu pilsoniskās sabiedrības organizācijām un cilvēktiesību aizstāvjiem; uzsver, ka NVO piemērojamajām ziņošanas prasības arī turpmāk nedrīkst pārsniegt tās, kas ir absolūti nepieciešamas un samērīgas ar konkrētajiem mērķiem;

21. aicina dalībvalstis un Komisiju nodrošināt pienācīgu finanšu resursu piešķiršanu pilsoniskās sabiedrības organizācijām un cilvēktiesību aizstāvjiem; aicina dalībvalstis nodrošināt cilvēktiesību aizstāvjiem efektīvu aizsardzību, tostarp ātras reaģēšanas mehānismus draudu gadījumā;

Pamattiesības

22. atzinīgi vērtē LGBTIK+ līdztiesības stratēģiju 2026.–2030. gadam un mudina Komisiju iesniegt priekšlikumu saistošam ES konversijas prakses aizliegumam visās dalībvalstīs;

23. pauž dziļas bažas par diskriminējošiem pasākumiem, kas ieviesti dažās dalībvalstīs, aizbildinoties ar cīņu pret "LGBTIK propagandu" un "dzimumu ideoloģiju"; uzsver, ka Komisijai ir jārīkojas ātri un izlēmīgi, ja dalībvalstis apiet ES tiesību aktus, jo īpaši Hartu;

24. aicina visas dalībvalstis aizsargāt LGBTIK+ tiesības saskaņā ar ES tiesību aktiem, Hartu, kā arī EST un ECT judikatūru; atgādina, ka vairākās dalībvalstīs joprojām pastāv juridiski šķēršļi viendzimuma partnerību vai vecāku varas atzīšanai pāri robežām, pārkāpjot brīvas pārvietošanās un nediskriminācijas principus;

25. pauž dziļas bažas par pieaugošo rasisma un ksenofobijas līmeni visā ES; nosoda naida noziegumu un naida runas gadījumus, kuru pamatā ir rasisms, ksenofobija vai reliģiskā neiecietība vai aizspriedumi pret personas invaliditāti, seksuālo orientāciju, dzimtisko identitāti vai minoritātes statusu; aicina Komisiju un dalībvalstis pieņemt un īstenot efektīvus pasākumus visu veidu rasisma apkarošanai, pilnībā iesaistot pilsonisko sabiedrību un attiecīgās ieinteresētās personas, piemēram, ES Pamattiesību aģentūru;

26. nosoda to, ka dažas dalībvalstis ir pieņēmušas tiesību aktus, politiku un praksi, kas apdraud bēgļu, patvēruma meklētāju un migrantu pamattiesību efektīvu aizsardzību gan uz sauszemes, gan jūrā; aicina Komisiju un dalībvalstis migrācijas un patvēruma politikas centrā izvirzīt migrantu, patvēruma meklētāju un bēgļu pamattiesības, kā arī atbildības dalīšanas principu, lai nodrošinātu, ka tiek ievērotas cilvēku tiesības uz patvērumu un starptautisko aizsardzību;

27. atzinīgi vērtē Komisijas lēmumu saglabāt priekšlikumu direktīvai par vienlīdzīgu attieksmi[49] un mudina Padomi bez turpmākas kavēšanās to pabeigt un pieņemt;

28. aicina Komisiju un dalībvalstis efektīvi vērsties pret dzimumbalstītu vardarbību, kas būtu jāiekļauj ES noziedzīgu nodarījumu sarakstā, un aicina iesniegt ES tiesību akta priekšlikumu par izvarošanas apkarošanu, kā noteikts, piekrišanas nesniegšanas gadījumā;

29. atkārtoti aicina Hartā nostiprināt piekļuvi drošiem un likumīgiem abortiem;

Tiesiskums un ES budžets

30. pauž dziļas bažas par pamattiesību pārkāpumiem, ko dažās dalībvalstīs veicina ES līdzekļu izmantošana vai kas ir saistīti ar to, jo īpaši tādās jomās kā mājokļi un izglītības segregācija, patvēruma meklētāju uzņemšanas apstākļi, personu ar invaliditāti un bērnu institucionalizācija un dažas pilsētvides atjaunošanas iniciatīvas; aicina Komisiju savā gada ziņojumā par tiesiskumu iekļaut ieteikumus šo pārkāpumu novēršanai; ierosina īpašu ES līdzekļu daļu paredzēt ES finansēto darbību neatkarīgai uzraudzībai, tostarp to juridiskās ietekmes un ietekmes uz pamattiesībām novērtēšanai, kā arī juridiskajai pētniecībai, stratēģiskajai tiesvedībai un iespējamo pārkāpumu neatkarīgai novērtēšanai, aktīvi iesaistot pilsoniskās sabiedrības organizācijas;

31. uzstāj, ka pasākumi, kas nepieciešami ES finansējuma piešķiršanai, kā noteikts attiecīgajos lēmumos, kuri pieņemti saskaņā ar Kopīgo noteikumu regulu, Atveseļošanas un noturības mehānisma regulu[50] un Tiesiskuma regulu, ir saskaņoti jānovērtē kā vienota pakete un ka maksājumi nebūtu jāveic pat tad, ja kādās jomās ir panākts progress, bet vienā vai vairākās jomās trūkumi joprojām pastāv; uzskata, ka Komisijai būtu jāveic turpmāki pasākumi saskaņā ar Tiesiskuma nosacījumu regulu attiecībā uz citiem tiesiskuma pārkāpumiem, piemēram, tiem, kas saistīti ar tiesu iestādēm;

32. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumā par daudzgadu finanšu shēmu 2028.–2034. gadam iekļauto ierosinājumu gandrīz pusi līdzekļu piešķirt ar nosacījumu, ka pirms to apstiprināšanas tiek ievērots tiesiskums un Harta;

Tiesiskums un vienotā tirgus dimensija

33. atzīst, ka ziņojumā par tiesiskumu ir iekļauta vienotā tirgus dimensija, lai risinātu tiesiskuma jautājumus, kas ietekmē vispārējo ekonomikas vidi, uzņēmumus un darbiniekus, ar mērķi nodrošināt tiesību aizsardzību, sodīšanu par korupciju un līgumu izpildi; uzsver, ka funkcionējoša tiesu sistēma, stingrs korupcijas apkarošanas regulējums, mediju plurālisms un atbilstoša līdzsvara un atsvara sistēma – tiem visiem ir ietekme uz ekonomiku un tie iespaido vienotā tirgus raitu darbību; ierosina Komisijai savā novērtējumā vēl vairāk sadarboties ar ieinteresētajām personām un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, tostarp arodbiedrībām;

[49] Priekšlikums Padomes direktīvai par vienlīdzīgas attieksmes principa īstenošanu neatkarīgi no reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas (COM(2008)0426).
[50] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

34. uzskata, ka vienotā tirgus dimensijas integrēšanai būtu jāpapildina, nevis jāaizēno tādas pamatjomas kā pilsoniskā telpa, pamattiesību ievērošana un plašsaziņas līdzekļu brīvība, kas ziņojumā būtu jāatzīst par galvenajiem pīlāriem;

Tiesiskums paplašināšanās procesa un ES ārējās darbības pamatā

35. atkārtoti norāda, ka LES 2. pantā noteiktās vērtības ir jāievēro ne tikai pašreizējām dalībvalstīm, bet arī nākamajām ES dalībvalstīm pievienošanās procesā; mudina rūpīgi izvērtēt tiesiskuma stāvokli visās valstīs, kas ir sākušas pievienošanās procesu; mudina Komisiju sniegt konkrētus ieteikumus šīm pievienošanās sarunvalstīm saistībā ar tiesiskuma situāciju un nodrošināt saskaņotību ar ziņojumu par paplašināšanos;

Komisijas ziņojumu sagatavošanas procesa uzlabošana

36. aicina Komisiju nodrošināt lielāku pārredzamību attiecībā uz kritērijiem, ko tā ziņojuma sagatavošanas procesā izmanto, lai atlasītu informāciju par pilsonisko sabiedrību, starptautiskajām struktūrām, valsts iestādēm un citām ieinteresētajām personām; norāda, ka apspriešanās procesu varētu stiprināt, nodrošinot pienācīgus turpmākos pasākumus ar pilsoniskās sabiedrības dalībniekiem attiecībā uz to sniegto ieguldījumu, un uzstāj, ka ziņojuma sagatavošanas procesam jābūt balstītam uz pierādījumiem, pārredzamam un neitrālam;

37. uzsver, ka Parlamenta Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas Demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību uzraudzības grupa (*DRFMG*) iepriekšējos gados ir nosūtījusi vairākas *ad hoc* delegācijas uz dažām dalībvalstīm un ka tiesiskuma, demokrātijas un pamattiesību stāvoklis ir novērtēts kā tāds, kurā ir lielāki trūkumi nekā tie, kas uzsvērti Komisijas ziņojumos; uzskata, ka *DRFMG* uzraudzība būtu pienācīgi jāapsver apspriešanās procedūrā un ziņojuma sagatavošanā turpmāk;

38. atkārtoti norāda, ka ziņojuma sagatavošanā ir jāiesaista neatkarīga uzraudzības struktūra, kuras sastāvā būtu neatkarīgi juridiskie, akadēmiskie un cilvēktiesību eksperti; aicina Komisiju uzlabot sadarbību ar ES un starptautiskajām struktūrām;

39. uzskata, ka Komisijai būtu skaidrāk jānosaka un jāformulē katras dalībvalsts plāns, tostarp agrīnās brīdināšanas pazīmes un nopietnu un sistēmisku problēmu identificēšana, un uzsver, ka Komisijai būtu jānodrošina saskaņotība starp konstatētajām problēmām un sniegtajiem ieteikumiem;

40. aicina Komisiju sniegt operatīvākus ieteikumus, nošķirot tos, kas attiecas uz nopietniem un sistēmiskiem jautājumiem, un nosakot konkrētus pasākumus, termiņus un kritērijus to īstenošanai dalībvalstīs;

41. aicina Komisiju stiprināt izpildes kontroles mehānismu attiecībā uz neīstenotajiem ieteikumiem, tiešāk sasaistot tos ar esošajiem izpildes instrumentiem, tostarp pārkāpumu procedūrām un budžeta nosacījumiem;

Horizontālie ieteikumi

42. uzskata, ka ir jāpastiprina ES līmeņa iestāžu dialogs un sadarbība tiesiskuma jomā; pauž nožēlu par to, ka Komisija un Padome līdz šim ir noraidījušas Parlamenta piedāvājumu

noslēgt iestāžu nolīgumu par demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesībām; atkārtoti apstiprina gatavību atsākt sarunas par šo nolīgumu;

43. atkārtoti aicina Komisiju paplašināt ziņojuma darbības jomu, lai aptvertu visus LES 2. panta aspektus, un iekļaut plašākus rādītājus, piemēram, mediju neatkarību, pilsoniskās sabiedrības lomu, pamattiesības, akadēmisko un mākslinieciskо brīvību, dzimumu līdztiesību, minoritāšu un neaizsargātu grupu aizsardzību, starptautisko tiesību ievērošanu, brīvas un godīgas vēlēšanas un demokrātisko iestāžu darbību;

44. pauž stingru pārliecību, ka ES iestādēm ir jāpilda savi pienākumi attiecībā uz tiesiskumu, un uzsver, ka ir būtiski novērtēt ES iestāžu atbilstību LES 2. pantā noteiktajām vērtībām, tostarp Savienības iekšējo konsekvenci šo vērtību ievērošanā visās tās politikas jomās un ārējās darbībās, lai aizsargātu ES uzticamību un leģitimitāti;

45. aicina Padomi padarīt tās dialogu par tiesiskumu pārredzamāku, interaktīvāku un vairāk orientētu uz rezultātiem, tostarp sagatavojot detalizētus secinājumus un sniedzot atsauksmes par Komisijas un Parlamenta konstatējumiem; pauž nožēlu par Padomes nespēju panākt jēgpilnu progresu notiekošajā LES 7. panta 1. punkta procedūrā un uzskata, ka jebkāda turpmāka Padomes rīcības kavēšanās būtu tiesiskuma principa pārkāpums no pašas Padomes puses;

46. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.

PASKAIDROJUMS

Kā patstāvīgā ziņojuma par Komisijas 2025. gada ziņojumu par tiesiskumu referents esmu centies reaģēt uz politisko prioritāti, ko LIBE komitejā pauda lielākā daļa politisko grupu, kā arī uz Komisijas pieprasījumu sniegt mūsu gada ziņojumu agrāk nekā iepriekšējos gados. Paātrinātais grafiks ir apgrūtinājis rūpīgas analīzes līdzsvarošanu ar ierobežojumiem, ko rada saspringts izstrādes process.

Ņemot vērā šos ierobežojumus, esmu izvēlējies koncentrēties uz vispārējiem aicinājumiem, kas izteikti katrā nodaļā, un uzsvērt galvenās jomas, kurās Komisijas ziņojumus varētu vēl vairāk nostiprināt.

ES apzināti atturējos nosaukt konkrētas dalībvalstis. Tas no manas puses nozīmē būtisku piekāpšanos, jo Kreiso grupa ir konsekventi iestājusies par to, lai Eiropas Parlamenta ziņojumos un priekšlikumos tiktu skaidri norādītas valstis, kurās notiek tiesiskuma, demokrātijas vai pamattiesību pārkāpumi. Mēs esam cieši pārliecināti, ka konkrētu piemēru sniegšana ir būtiska pārskatatbildībai un tam, lai parādītu, ka visas dalībvalstis ievēro vienādus standartus, neskarot vai neņemot vērā to nostāju Savienībā. Tomēr valstu politikas pieaugošā ietekme mūsdienu Parlamentā ārkārtīgi apgrūtina objektīvas un bezpartejiskas vienošanās panākšanu starp politiskajām grupām, ja tiek minētas konkrētas dalībvalstis. Tāpēc, lai nodrošinātu, ka ziņojums joprojām ir pēc iespējas vienprātīgs, iekļaujošs un plaši atbalstīts, esmu nolēmis šoreiz neminēt konkrētas dalībvalstis.

Mana galvenā prioritāte bija ievērot Eiropas Parlamenta ilgtermiņa saistības, tostarp atkārtoti apstiprināt ciešo saikni starp tiesiskumu un pamattiesībām un nodrošināt neatkarīgu ekspertu tīkla iesaisti Komisijas ziņojuma sagatavošanas procesā. Šāda pieeja ir būtiska, lai depolitizētu novērtējumu, novērstu kritisku jautājumu ignorēšanu un nodrošinātu, ka jaunās tendences ir skaidri un konsekventi formulētas.

Citas prioritātes ir žurnālistu un pilsoniskās sabiedrības organizāciju aizsardzība, pamattiesību pārkāpumu risināšana, kas dažās dalībvalstīs tiek veicināti, izmantojot ES līdzekļus, vai ir saistīti ar tiem, un rūpīgas, objektīvas un savlaicīgas izmeklēšanu korupcijas lietās nodrošināšana, īpašu prioritāti piešķirot lietām, kurās iesaistītas augsta līmeņa amatpersonas, lai aizsargātu tiesiskumu un sabiedrības uzticēšanos demokrātiskām iestādēm. Visbeidzot, pašām ES iestādēm ir pilnībā jāievēro savi pienākumi attiecībā uz tiesiskumu. Lai saglabātu ES uzticamību un leģitimitāti, ir obligāti jānovērtē, kā tās ievēro LES 2. pantā noteiktās vērtības, tostarp Savienības iekšējo saskaņotību šo vērtību ievērošanā visās tās politikas jomās un ārējās darbībās.

Šajā kontekstā vienlīdz svarīgi ir stiprināt ekonomisko un sociālo tiesību nozīmi Savienības tiesiskuma sistēmā. Uzticamā tiesiskuma stāvokļa novērtējumā nevar neņemt vērā dziļo ietekmi, kāda mājokļu nedrošībai, nevienlīdzīgai piekļuvei pamatpakalpojumiem un sociālās nevienlīdzības padziļināšanai ir uz cilvēku spēju īstenot savas pamattiesības. Ja indivīdi nevar atļauties pienācīgu mājokli, dzīvo nedrošos apstākļos vai saskaras ar sistēmiskiem šķēršļiem sociālajai aizsardzībai, vienlīdzīga attieksme pret viņiem likuma priekšā kļūst teorētiska, nevis reāla. Tāpēc izmantojot holistisku, uz cilvēkiem vērstu pieeju tiesiskumam, ir jāpievēršas strukturālajiem sociālekonomiskajiem apstākļiem, kas vājina demokrātisko līdzdalību un mazina uzticēšanos publiskajām iestādēm.

Esmu arī ļoti nobažījies par rasistisku vēstījumu publiskajā diskursā uzskatīšanu par normālu parādību, tostarp no politisko dalībnieku un publisko iestāžu puses. Šāda retorika apdraud vienlīdzību likuma priekšā, veicina diskrimināciju un naidīgumu pret rasu diskriminācijai pakļautām kopienām un rada apstākļus, kuros indivīdi nespēj īstenot savas pamattiesības bez bailēm vai iebiedēšanas. Tāpēc rasisma un diskriminējošu vēstījumu apkarošanai ir jābūt neatņemamai Savienības tiesiskuma programmas daļai.

Galu galā visu ES iestāžu mērķim jābūt objektīva, ticama un no partiju politiskās ietekmes pasargāta tiesiskuma situācijas visā ES novērtējuma sniegšanai. Esmu dziļi nobažījies par pieaugošo tiesiskuma regresa risku vairākās dalībvalstīs, jo īpaši saistībā ar galēji labējo vēstījumu pieaugumu un pieaugošo sabiedriskās drošības kā ieganstа izmantošana politiskajā darba kārtībā. Pašlaik ir būtiski, lai mūsu novērtējumi arī turpmāk būtu stingri balstīti uz pierādījumiem, tiesību aktiem un pamattiesībām, nevis nodrošinātu politiskās ērtības. Tikai nodrošinot, ka mūsu darbs ir neatkarīgs, nelokāms un nepolitizēts, mēs varam saglabāt Savienības tiesiskuma sistēmas uzticamību un leģitimitāti.

ES plānoju iesniegt grozījumus, ar kuriem ievieš apsvērumus, kuros analizētas vispārējās tendences dalībvalstīs. Šie apsvērumi ir paredzēti, lai papildinātu ziņojuma rezolutīvo daļu, apzinot modeļus, jaunus riskus un sistēmiskas problēmas un tādējādi stiprinot mūsu ieteikumu analītisko pamatu.

Izmantojot šo pieeju, ziņojuma mērķis ir apvienot savlaicīgu politisko iesaisti ar konkrētiem priekšlikumiem, lai uzlabotu Komisijas ziņojumu efektivitāti, pārredzamību un ietekmi un tādējādi veicinot stabilāku un saskaņotāku tiesiskuma sistēmu Eiropas Savienībā.